

ELŐFIZETES.  
HELYBEN ES VIDEKEN  
Egy évre — — 120 kor  
Fél évre — — 60 kor.  
Egy negyed évre 30 kor.  
Egy hóra — — 10 kor.

Nyitási költségek  
megállapodás szerint.

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyenlő  
vesszők palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 32.  
KIADÓHIVATAL:  
Aradi Nyomda Rt. Arad.  
Tárgyaló.  
Kisfalussy-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1919.

Főszármester:  
Stauber József.

Vasárnap, október 5.

## Ostromállapot Dublinban.

NAUEN. Az Eclair je-  
lenti Londonból, hogy  
Dublinban kihírdették  
az ostromállapotot. Az  
utakat katonaság száll-  
ta meg. A város külön-  
böző részeiben tüzés-  
get helyeztek készen-  
létbe.

BERLIN. A Handelsblad lon-  
doni tudósítója jelenti: A kor-  
mány bizonyítékokat szerzett, hogy  
Angliában nagy anarchista mun-  
kás-összeesküvés volt készülóban,  
amely forradalmi akciókat akart  
előkészíteni. A mozgalom főszé-  
ke a hajó-munkások szervezete, a  
melyhez a kikötőmunkások több  
csoportha is csatlakozott.

## A jugoszlávok csapatokat koncentrálnak Dalmáciában.

Bécs. Az olasz jugoszláv kon-  
fliktus Fiume ügyében egyre éle-  
sebbé lesz. A jugoszlávok egész  
Dalmáciában önkéntes és rendes  
csapatokat koncentrálnak. A bé-  
kekongresszus rendeltére Foch  
tábornok angol francia és ameri-  
kai tisztekből álló bizottságot kül-  
dött, hogy a helyzetet megvizs-  
gálják és jelentést tegyenek. (Dá-  
cia.)

## Nem állítanak ki több utazási igazolványt.

A vármegyházán működő uta-  
zási igazolványokat kiállító iroda  
megszűnt. A régi királyságba, Er-  
délybe és az arad-nagyvárad-  
nagyvárosi szakaszig terjedő volt  
magyar területekre elégséges a  
személyazonossági igazolvány. Az  
ezen szakaszon túli utazáshoz a  
személyazonossági igazolványon  
kívül táviratilag a katonai pa-  
rancsnokságtól kapott utazási i-  
gazolvány is szükséges.

## Belgrád sötétségben.

Tatbach. A belgrádi elektro-  
mos-művek beszüntették üzemü-  
ket. Ennek következtében a villa-  
mos világítás és a közúti forga-  
lom is szünetel. Egyelőre nincs ki-  
látás rá, hogy Belgrád szénhez  
jusson.

## Diplomáciai uton kéri vissza a város a Budapesten elhelyezett értékeket.

Nemrégiben megírtuk, hogy  
Arsenovic Gyula pénzügyigazga-  
tó vezetésével egy bizottság uta-  
zott Budapestre, hogy az állami  
vataloknak és a városnak Buda-  
pestre szállított értékeit vissza-  
hozza.

A bizottság az államhivatali  
értékeket, amelyek az állampénz-  
tárban voltak letétbe helyezve, ma-  
gával is hozta, ellenben a város  
mintegy tízezer millió koronát  
kifevő értékpapirjait nem kapta  
meg. Amikor idején, mikor a vá-  
rosi értékeket felszállították Bu-  
dapestre, a város akkori vezetése  
az értékpapírokat két hatalmas  
ládába csomagolva a Pesti Ma-  
gyar Kereskedelmi Bankba he-  
lyezte letétbe. A városnak az ér-  
tékek őrzéséért őrzési díjjal mint  
egy 53 ezer koronát kell fizetnie,  
míg az állampénztárban elhelye-  
zett értékekért nem követeltek őr-  
zési díjat.

A pénzügyigazgató utjának  
eredményéről jelentést tett dr.  
Róza János polgármesternek, aki  
viszont dr. Marsiau Jusztin akko-  
ri városi prefektusnak tett jelen-  
tést. Abban történt megállapodás,  
hogy a város értékeit diplomáciai  
uton kéri vissza. A városi pre-  
fektus utasításokat kért a bukare-  
si kormánytól és ha ezek megér-  
keznek, akkor dr. Angel István  
helyettes polgármester ismét fel-  
utazik Budapestre.

## Ellenőrzik a tartózkodási engedélyeket.

Egyik lapírónk ma azt írta,  
hogy a repatriáló irodában befe-  
jeződött az idegenek jelentkezése  
és hogy ezerötszázan jelentkez-  
tek visszahonosítás végett. Ma  
felkerestük dr. Bornécs Juliánt, a  
repatriáló iroda vezetőjét, aki a  
következőket mondta:

— Magam is meglepődtem  
azon a híradáson, hogy az idege-  
nek jelentkezése a repatriáló iro-  
dában befejeződött. Erről nekem  
nincs tudomásom. Még néhány na-  
pig eltart a jelentkezés, azután  
főnyelg be is fejeződik. Azt azon-  
ban, hogy ezerötszázan jelentkez-  
tek volna, még magam sem tu-  
dom, mert egy részt a jelentkezé-  
sek be sem fejeződtek, másrészt  
az összeszámolás időt igényel, mi-  
után a jelentkezőket három helyen  
írják össze.

— Felhatalmazom önt annak  
a közlésére, hogy a repatriáló iro-  
da a jelentkezések befejezése után  
is tovább fog működni, ami érthe-  
tő is. Mi a legtöbb esetben tartó-  
zkodási engedélyeket adunk, ame-  
lyek szukcesszive járnak  
le. Ezeket a tartózkodási engedé-  
lyeket minden alkalommal a lejá-  
ratkor megvizsgáljuk és igazolt  
esetekben esetleg meg is hosszab-  
bitjuk. De nem csak azért fog to-

vább működni az iroda, hanem  
azért is, hogy igazolt esetekben a  
késedelmes jelentkezőket felve-  
gyük.

— Az irodának legközelebbi  
programja az, hogy kikutassuk  
azokat, akik nem jelentkeztek. Ne-  
kem máris vannak adataim, hogy  
egyes jómódu idegenek nem je-  
lentkeztek. De kifogjuk kutatni  
azokat a házi urakat is, akik ide-  
geneknek adtak ki lakásokat és  
azt nem jelentették be. Ugy a nem  
jelentkezett idegeneket, mint a  
háziurakat, akik idegeneknek ad-  
tak ki lakást és azt be nem jelen-  
tették, az illetékes hatóságnak fog-  
juk átadni, amely azokat meg fog-  
ja büntetni.

— Az irodának e mellett fon-  
tos teendője lesz, hogy a tartózko-  
dási engedéllyel bírókat ellenőriz-  
ze. Tévedés az, hogy mi azokat  
az idegeneket is kiutasítottuk, akik  
Aradon állásban vannak. Ez nem  
felel meg a valóságnak. Mi min-  
den egyes esetben rövidebb-hosz-  
szabb időre szóló tartózkodási en-  
gedélyeket adunk ki, de el akar-  
juk kerülni azt az abuzust, hogy  
egyes emberek hamis jogcímen  
tartózkodjanak Aradon. Így pél-  
dául megtörtént, hogy egy ahspán  
mint fűszeres mas kért tartózko-

dási engedélyt. Azt is el akarjuk  
kerülni, hogy ha pl. valaki mint  
munkás kap tartózkodási enge-  
délyt, de időközben a törvényes  
határidőre felmondanak neki, mint  
munkanélküli ne tartózkodhassék  
Aradon. Mindazoknak azonban, a  
kik írásban tudják igazolni, hogy  
valamely vállalatához szerződés kö-  
ti őket, tartózkodási engedélyt  
adunk arra az időre, amelyre a  
szerződés szól.

## Amerikai tisztek Aradon.

A külföldi missziók sorában, a  
melyek az utóbbi időben mind sú-  
rűbben keresik fel Aradot, megje-  
lent tegnap az első amerikai kato-  
nai misszió is. Tegnapelőtt késő  
éjjel érkezett meg a hatalmas zöld  
re festett automból, amely Moffet  
ezredest és a magyar származású  
Weiss kapitányt hozta Budapest-  
ről, ahol mindketten tagjai az  
amerikai misszióknak. Kivülök egy  
román főhadnagyült még az autó-  
ban, aki a tolmács szerepét töl-  
tötte be és akit a budapesti román  
katonai parancsnokság küldött ki  
az amerikai tisztek mellé.

A társaság autombólival  
egyenesen a térparancsnokságra  
hajtatott, ahol az ügyeletes tisz-  
től szobát kértek valamelyik szál-  
lodába. A térparancsnokság a Fe-  
hér Kereszt 48. és 49. számú szo-  
bát utalta ki az amerikalaknak,  
akik a múlt éjszakát a szállodá-  
ban töltötték. A tegnapi nap folya-  
mán több ízben feltűnt a hatal-  
mas automból, amely a csillagos  
amerikai lobogót hordozta. Kora-  
reggel bejárták az amerikai tisz-  
tek Arad utcáit, majd autójukon  
átmentek Temesvárra, ahonnan  
csak késő délután jöttek vissza.  
Este megvacsoráztak a Fehér Ke-  
resztben, vacsora után pedig el-  
hagyták Aradot és Nagyvárad irá-  
nyában folytattak el.

Moffet amerikai ezredes hatai-  
mas, szálas alak, míg Weiss ka-  
pitány széles vállu, zömök terme-  
tű ember, aki másfél évtizeddel ez-  
előtt került ki az Egyesült Álla-  
mokba de ma is perfektül beszél  
a magyar nyelvet.

\* Az Aradi Tükör legújabb szá-  
mában, amely vasárnap jelenik  
meg, többek között a következő  
cikket közli: Somogyi Béla:  
Quo Vadis Hungária? Olasz Pál  
dr.: Elesüfítják a Marospartot.  
Boros László: Vidéki riporter,  
(Novella), Mennyit keresnek Ara-  
don a munkások? Amikor az or-  
todox rabbi eltűnik a temetésről,  
Enyhítsenek az idegen kiutasítá-  
sán, Anatole France a jövő neve-  
lésről, Szerkesztői üzenetek, stb.  
stb.

## HIREK.

— **Küldöttségek a prefektusnál.** Ma délelőtt Moldován József tanfelügyelő vezetésével a tanfelügyelőség tisztelt dr. Velicz Romulusz prefektusnál. Délben Arsenovici Gyula pénzügyigazgató a pénzügyigazgatóság küldöttségét vezette a prefektus elé, akit délelőtt dr. Dániel Lajos kuriai bíró is meglátogatott.

— **Hossza nap.** A szidóságnak ma volt a legnagyobb ünnepe, a Jom kipur, az engesztelődés napja. A zsidó polgárok az engesztelődés napját Aradon is megünnepezték. A vallási előírásokhoz híven munkaszünetet tartottak, egész nap bójtöltek és a nap nagy részét a templomban, vagy pótima házakban töltötték. A templomban dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi emelkedett hangra beszédben méltatta az ünnep jelentőségét.

— **Bejeleződött a hadkötelesek jelentkezése.** Tegnap bejeleződött be a katonakötelesek jelentkezése. — Összesen tizenhét évfolyam jelentkezett és pedig 1872—1899-ig. A katonai ügyosztály összeírta bizottságánál 4922 aradi, 4974 idegen, összesen 9896 hadköteles jelentkezett.

— **Házasság.** Takács Béla 5-én délután 4 órakor tartja esküvőjét a minorták templomában Jaklitsch Annuskával.

— **Személyvonatok szuperitása az Aradi és Oszádi Egyesült Vasutak arad-brádi vonalán és menetrend változás a borosjenő-csermői vonalon.** Arad-Brád között f. hó 6-tól kezdve az alábbi személyvonatok fognak közlekedni: Aradról indul reggel 5 óra 40 p. Brádra érkezik délelőtt 11 óra 53. p., Aradról indul délután 12 óra 48 p., Brádra érkezik este 7 óra 48 p., Brádról indul reggel 8 órakor, Aradra érkezik délelőtt 10 órakor. Brádról indul délután 1 óra 18 p. Aradra érkezik este 7 óra 38 p. Aradról indul motorosvonat délután 3 órakor, Borosjenőre érkezik délután 5 óra 19 p. Borosjenőről indul délután 5 óra 32 p. Csermőre érkezik este 6 óra 6 p. Csermőről indul közvetlen vonat Aradra reggel 4 órakor, Borosjenőre érkezik 4 óra 34 percek. Borosjenőről indul reggel 4 óra 46 percek, Aradra érkezik reggel 7 óra 5 percek.

— **Az elkobozott zsír elosztása.** Az elkobozott zsírmennyiség felett már döntött a polgármester. A huszonhat mázsa zsír a következőképpen lesz elosztva: négy métermázsát kap az aradi Vörös Kereszt egyesület, ugyancsak négy mézsát a gyermekmenhely, míg a kórház és a gyermekkórház két métermázsát kap. Nagyobb mennyiségű zsírt kap még a görög keleti preparandista és leánynevelő intézet, míg a megmaradó zsírmennyiséget a köztisztviselők beszerzési csoportja kapja.

## Rejtély egy kisjenői kereskedő körül.

(Áldetektívok munkában.)

Rejtélyes ügyben nyomoz az aradi rendőrség. Négy tagból álló áldetektív társaság léprecsalt egy hiszékeny embert, akit minden valószínűség szerint kifosztottak és azután eltették láb alól. A rejtélyes eset a következő:

Mihajlak János kisjenői kereskedő feleségével együtt napokkal ezelőtt bejött Aradra és a Boros Béni-téren levő Vanicsek-szállodában szállt meg. Alig, hogy a szobájába ment, megjelent nála négy ember, kik magukat detektívoknak adták ki. Felszólították a kereskedőt, hogy azonnal kövesse őket. A kereskedő nagyon megijedt és szó nélkül követte a detektíveket.

Azóta eltelt három nap és Mihajlak még mindig nem mutatkozott. Felesége rosszat sejtett, mert férjénél eltávozás előtt nagyobb mennyiségű pénz volt és kétségbeesésében sorra járta az összes aradi katonai hatóságokat, mindenütt elpanaszolva baját, felvilágosítást kért férje felől.

A katonai hatóságok nem tudnak semmit az esetről és minden feltéves amellel szól, hogy vakmerő szélhámosok karjába került a kisjenői kereskedő, akit minden pénzéből kifosztottak, majd eltették láb alól. A rendőrség a legerélyesebben nyomozza a vakmerő áldetektíveket.

## A földbirtokos gyilkosa.

(Meghalt az ügyészség fogházában.)

Még a múlt év szeptember 28-án történt, hogy Bobay Géza dúsgazdag almenesi földbirtokos és erdtulajdonos Horga Sándor almenesi földműves meggyilkolta. Az erdtulajdonos már régebb óta észrevette, hogy az erdejében levő fát valaki állandóan megdézsmálja. Bobay szeptember 28-án este maga mellé véve egy tizenhét éves parasztfiút, puskával a vállán lesbe állt, hogy lefújja a fatolvajt. Az erdőkijárat mellett egy bokorban rejtőzködtek el és kisvártatva meg is jelent Horga Sándor egy hatalmasan megrakott szekér fával. Bobay megállította a kocsit és felszólította a fatolvajt, hogy azonnal adja át fejszéjét.

Horga Sándor először ellenkezett, de a töltött fegyver előtt engedelmessé vált kényszerült. A földbirtokos miközben átvette a fej-

szét, fegyverét vállára akasztotta és ezt a pillanatot kihasználva, Horga egy ugrással nekiment Bobaynak és torkon ragadta. A két férfi dulakodni kezdett, miközben Horga visszaszerezve fejszéjét több csapással agyonütötte a földbirtokost. A földbirtokos kisérletében volt fiatal parasztfiú féllemben elszaladt, miközben a gyilkos még többször utánalött.

Az eset a csendőrség tudomására jutott, amely elfogta a gyilkos földművest, majd beszállította az aradi ügyészség fogházába. A vizsgálatot lefolytatták és ma lett volna ebben az ügyben a főtárgyalás az aradi törvényszéken. Azonban a főtárgyalást már nem lehetett megtartani, mert a gyilkos földműves a múlt hó 28-án az ügyészség fogházában meghalt. A törvényszék így az egész eljárást megszüntette.

— **A jövő évi magyar naptárak Osijeken szerezhetők be:** Könyv- és papírkereskedők, hírlapelárusítók, tőzsdék, vegyesáru-kereskedők, vásári árusok, az 1920-iki szűkő évre szóló 160 oldalas nagy képes családi naptárt Osijeken (Zupanijska ulica 37-ik szám), a „Testvériség” című dráma melléki magyar hírlap kiadóhivatalánál szerezhetik be, amennyiben az általánosan ismert rendkívül nagy papírhiány miatt, ez idén csakis ezen vállalatnak sikerült magyar naptárakat, — természetesen korlátozott mennyiségben — kibocsájtani. Csak viszontelárusítók kaphatnak a naptárakból,

míg a készlet tart, kik nagy kedvezményben részesülnek. Távirati cím: Testvériség Osijek I. Ugyanitt, — íróasztalok részére, magyar és német előjegyzési heti naptárak is beszerezhetők. Egyed-árusítás egyes kerületekre esetleg megkapható.

— **A tértarasnokság közli,** hogy a hadirokkantak javára rendezendő hangverseny esztőtörökön, 9-én fog a kulturpalota nagytermében megtartani.

— **Román Berliús tanfolyamra** jelentkezőket kérjük f. hó 6-án, hétfőn este fél 7 órakor a Lázár Vilmos-utcai gyors- és gépiróiskolában megjelenni.

— **Felhívás a munkaadókhoz!** A társadalom legfontosabb érdekeinek egyike nyilvánvalóan a munkanélküliség megszüntetése, illetve enyhítése, — amit csak a munkakereslet és kínálat kiegyenlítésével lehet elérni. — Hogy ez keresztül vihető legyen, feltétlenül szükséges, hogy a munkaadók, a hatósági munkaközvetítő ezen fontos feladatában hathatósan támogatassák azzal, miszerint a náluk kínálkozó munkaalakalmakat vele közöljék. Ha a munkaadóknak bármilyen férfi, vagy női munkásra, alkalmazottra, tanonera szükségük van forduljanak írásban, vagy személyesen bizalommal a hatósági munkaközvetítőhöz (Szent István-utca 2.) ahol teljesen ingyenes a munkaközvetítés.

— **A nyugdíjas tisztok és rokkantak életményei.** Dr. Robu János polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: Folyó év szeptember 15-én megjelent és a nyugdíjak folyósítására vonatkozó hirdetményem kiegészítésére a következőket közlöm: A rokkant katonák és nyugdíjas tisztok nyugdíjai, amennyiben ezt a magyar kormány alatt az aradi adóhivatalnál vették fel, tovább is felvehetők, az eskü letétele mellett. Kik nyugdíjukat ohéque utalványon kapták, egyelőre nyugdíjukat a nagyszabasi kormányzatnás intézkedésig nem vehetik fel. Katonai és polgári női nyugdíjasok és özvegyek, kik nyugdíjukat a magyar kormány alatt az aradi adóhivatalnál vették fel, kiállított nyugtájukon a rendőrkapitányi hivatal nevezettek által felmutatott okmányok alapján igazolja az állampolgársági hovatartozásukat, miután nyugdíjukat az állami adóhivatal folyósítja. Kik 10 éve Aradon veszik fel nyugdíjukat, azoknak az adóhivatal nyugdíjukat ezen igazolás nélkül is folyósítja. Katonai özvegyeknek sem fogadalmat, sem esküt egyelőre tenniük nem kell. Azok rokkantak és tiszt nyugdíjasok, kik azelőtt az aradi adóhivatalnál vették fel nyugdíjukat, folyó hó 6-tól 11-ig délelőtt 10 és 12 óra között állampolgárságuk megállapítása után a polgármester előtt hűség- esküt tartoznak tenni.

— **Zsírtelevajok.** Az Otthon-kávéház tulajdonosnője feljelentést tett a rendőrségen, hogy az éjjel ismeretlen tettesek betörték a lakásába és két bödön zsírt elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Történelmi dráma vasárnap az Apollóban.** Az olasz Ambrozio-filmgyár egyik legszebb és legterkétebb alkotása gyönyörködteti az Apolló közönségét. Rhodus lovag címen a kereszties háború egyik legérdekesebb fejezetét mutatja be a drámai film. Festőien szép ez a nagyszabású történelmi kép, amely még vasárnap marad műsoron.

### — Herceg Odessaihi ékzereit.

A proletárdiktatura aralomrajtása után herceg Odessaihi László elhatározta, hogy megazókik Budapestől, nahogy a Lenin-fink! kézére kerüljön. A herceg egy főhadnagy barátjával öntözősággal, orvostannal, ékzereit, emlékei ereklyéit, értéktárgyait és eladta Főherceg Sándor-utca 14. számának pincéjébe. Néhány nap múlva feljelentés érkezett a szocialis termelés népbiztonságának kutató-osztályához az elásott kincsekről, amelyek összesen két millió koronát érnek. Hevesi Zoltán, Hevesi népbiztos öccse, aki a kutató osztály vezetője volt, határozott magával megjelent a pincében és ott ázni kezdett. Az ezüstneműket megtalálták, a drága ékzerek azonban, amelyek egy kazettába voltak betéve, már nem voltak ott. A tanácskormány bukása után Odessaihi feljelentést tett a főkapitányságon. Megindították a nyomozást, de eddig nem tudták megállapítani hogy a kutató-osztály megjelenése előtt ki járhatott a pincében s hogy kik a tolvajok.

### — Detektívaláger az Urániában.

Egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg az Uránia szenzációs detektívdramája iránt. A coril-anei éjjel a legizgalmasabb filmek közé tartozik. A rejtélyes bűnügyre világosságot derítő detektívek igazán szenzációs munkát végeznek. A nagyszemű detektívdrama még vasárnap marad az Uránia műsorán.

### — Hirdetmény. Közhírre te-

szem, hogy az árvizsgáló bizottság f. évi szeptember hó 24-ik ülésében a cukor ára megállapítva nem lett és így a lekötött árjegyzéknek a cukor árára vonatkozó része egy régebbi árjegyzék téves leírásából származik, miért is a süveg cukornak kilogrammenkénti 3 korona 20 filléres árát érvénytelennek nyilvánítottam. Arad, 1919. október 4. Árv. bizottság h. elnök.

### — A jövő hét mozi-szenzációit.

Hétfőn ugy az Apollóban, mint az Urániában elsőrangú filmekből összeállított új műsor kerül bemutatásra. Az Apolló „Ramara” címen egy idegizgalmas és szenzációs detektívdramát tűzött műsorára, az Uránia pedig „Vége a játéknak” címen egy kalandornő szerelmi regényét mutatja be.

Könyvtárait, hangjegyeket és bélyeggyűjteményeket magas áron vesz Kerpel.

## Sport.

— Bajnoki football mérkőzés. Vasárnap délután fél 5 órakor az AAC-pályán Törökvs I.—AMTE. I. előzőleg fél 3 órakor szövetségi díjmérkőzés Törökvs I/b.—AMTE. I/b. jegyek Mándt Emil divatüzletében kaphatók.

## Védekezés a német verseny ellen.

Bukarest. A „L'Orion” írja: Londoni kereskedelmi körökben néhány hét óta berúg angol-német kompenzációs kamara felállításáról beszélnek. Ennek az intézménynek kettős célja volna: megakadályozni, hogy a német termékek Angliába a nemzeti áraknál alacsonyabb áron öntöljenek be, másfelől szabályozni a Németország és Anglia közötti kereskedelem feltételeit mindkét ország érdekében.

Charles Knett, a németországi angol kereskedelmi kamara elnöke megbízást nyert, hogy erre vonatkozólag tárgyalásokat folytasson a német hatóságokkal. Több ízben tanácskozott Erzberger pénzügyminiszterrel, a közgazdasági miniszterrel és az élelmiszerügyi főfelügyelőjével. Ma aztán azt jelentette, hogy a német kormány elvben elfogadta a kompenzációs kamara felállításának a tervét.

A gazdasági és élelmiszerügyi osztályok angol hivatalnokai ellenőrzése alá kerülnek. Semmiféle áru nem hozható be Németországba, vagy vihető ki onnan ezeknek az osztályoknak a felhatalmazása nélkül, ez áru elkobzásának terhe alatt.

A tervet rövidesen az angol kereskedelemügyi miniszter — el-

terjesztik, aki minden valószínűség szerint el is fogja fogadni. Tanácsa továbbá Knett, hogy Németország Angliából más bevételben viszonyítva 50 százaléknál arányban gyári cikkeket is akar Angliából bevenni. Azt ajánlja Knett, hogy a márka értéktelenedése folytán kívánatos volna, hogy a Németország és Anglia közötti áru cseréje ne pénzzel, hanem természetbeni árukkal bonyolítsák le.

Az angol kereskedők nyersanyagokat küldenek Németországba, melyeket a német gyárak feldolgoznak és új formájukban visszaküldenek Angliába. A gyárosok a gyártmányok ellenében új nyersanyagokat kapnának, amelyeket szintén feldolgoznának és így tovább.

— Örökség lenne, jelentette ki az angol kereskedelmi kamara elnöke, továbbra is megmaradni ezen az állásponton, hogy ne akarjuk Németországgal a kereskedelmet felvenni. Németország volt mindig Anglia legjobb kliense és bármit mondjanak is, szükségzerűleg ismét azzá kell, hogy legyen. A militarista szellem — tette hozzá — teljesen eltűnt és az új kormány el van határozva arra, hogy békebarát politikát folytasson.

### A szegényházi dzsungel.

(Összeáll a szegényházi bizottság.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy, milyen botrányos állapotok vannak az aradi városi szegényházban és rámutatott azokra a yadakra, amelyek a szegényház gondnokát terhelik és amelyeket a rendőrségi vizsgálat is megállapított.

Bittner Róbert főkapitány, mint a szegényügyi bizottság elnöke azonnal intézkedett, hogy a városi szegényügyi bizottság hétfőn délután ülésre üljön össze. Az ülésen a főkapitány azt az előterjesztést fogja tenni a bizottságnak, hogy a botrányos állapotokra való tekintettel a bizottság tagjai állandóan ellenőrizzék a szegényházat, vizsgálják felül a számadásokat, hallgassák meg az ápoltak panaszait és kérelmét és esetről-esetre tegyenek jelentést neki.

## KÖZGAZDASÁG.

— Gazdát cserélt aradi ingatlanok. Özv. Kresz Vincénél eladta a György-utca 47. számú házat 8200 koronáért Kresz Sándornak. — Kutny József eladta a Dugonics-utca 3. számú házat 50170 koronáért Korbel András és nejének. — Karger Vilmos eladta a Sarkad-Part-utca 12. számú házat 25000 koronáért Kovács József és nejének. — Babics Nedelko és

neje eladták a Trombita-utca 29. és 30. számú házat 14000 koronáért Gács Andrásnak. — Szűcs Ferenc eladta az aradi 8801. sz. tjkvben felvett ingatlant 7200 koronáért Voezko Mátyás és nejének. — Dr. Éles Béla eladta a Dugonics-utca 20. számú házat 45000 koronáért Kozsika János és nejének. — Friedmann Hermann eladta a Szent-Pál-utca 3. számú házat 240000 koronáért Tóth István és Brummer Erzsébetnek.

### A színház eltűnt Biedermayer-ruhái.

Még a francia megszállás alatt történt, hogy a volt füzszáraknyában elszállásolt francia katonák egy ízben műkedvelő előadást rendeztek a Kaszárnyában. Az előadásához szükséges ruhákat a színházról kérték kölcsön. Biedermayer-korbéli darabot játszottak a franciák és a szintársulati készséggel adta oda a drága ruhákat, amelyeket azonban nem kaptak vissza.

Eddig még ki nem derített okból a ruhák elvesztek. Most a direktció azon fáradozik, hogy a budapesti francia katonai parancsnokság útján megkapja legalább a ruhák beszerzési árát, amely mint egy 30.000 koronát tesz ki.

## Konfliktus a szabók és az árvizsgáló bizottság között.

Érdekes konfliktus keletkezett Vannay Gyula tanácsnok, az aradi árvizsgáló bizottság elnöke és az aradi szabóiparosok között. Az árvizsgálóbizottság egyik legutóbbi ülésén, mint azt annak idején megírtuk, a ruhakészítési díjakat az eddigi árnál 20 perccel alacsonyabbra szabta. Kimondta a bizottság határozatában azt is, hogy az új ruhakészítési díjak már október elsején életbe lépnek. Arra is kötelezte az árvizsgáló bizottság a szabóiparosokat, hogy az új díjszabást üzleteikben ki kell függeszteni.

Ma október 4-e van, de a szabóiparosok máig sem tettek eleget az ármegállapító bizottság határozatának. Ezért Vannay tanácsnok ma délelőtti magához kérette a szabóiparosok vezetőit és kérdőre vonta őket, hogy miért nem tettek eleget az árvizsgáló bizottság határozatának. A szabóiparosok eljárásukat azzal védelmezték, hogy ők az árvizsgáló bizottság határozatát megfigyeléssel, a fellebbezés nem tartokon ki vül történt, tehát ők mindaddig, amíg az illetékes fórum a fellebbezés ügyében nem dönt, nem tekinthetik kötelezőnek az árvizsgáló bizottság határozatát. A fellebbezés eldőléig tehát nemcsak az új díjszabást nem függesztik ki, hanem addig a régi árak szerint dolgoznak.

Vannay tanácsnok hiába igyekezett, hogy meggyőzze a szabóiparosokat álláspontjuk tarthatatlanságáról, a szabóiparosok határozatuk maradtak. Így ebben az érdekes konfliktusban az utolsó szó aprefektusé lesz.

oooooooooooooooooooo

### Aradi Nemzeti Színház.

Ma, 5-én:

Délután 3 és fél órakor

Csárdás királyné.

Operett.

Este fél 8 órakor

Ez aztán az asszony.

Érdekes bohózat.

### APOLLO URANIA.

Ma, 5-én:

Rhodus Gery Lahnel  
lovag. éjjel.

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

## NYILTTÉR.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyestület elnöksége, igazgató-választmányja és tisztviselői kara mély szomorúsággal jelenti, hogy a lelkész, cselkőlehotai Cselkő Árpád, a mácsai gróf Károlyi uradalom nyugalmazott jószágfelügyelője munkásságának 68-ik évében folyó évi augusztus hó 25-én, Budapesten elhunyt.

A megboldogult hosszú évtizedeken át kivételes szaktudással és önzetlen ügybuzgalommal szolgálta egyesületünk érdekeit.

Emlékét haláskegyelettel őrizzük.

Arad, 1919. október hó 1-én. 5585

Valódi Lenolajkenozo (firniss) kapható

Braun N. A. festékraktárban  
Arad, Boros Béni-tér 7. szám.  
Vízutaladónak árkedvezmény. 5489

## VESZEK

technikai, lenmag, napraforgó és repceolajat.

Hubert József szappangyár, ARAD.

Garai Károly  
butor üzlete 5887

Arad, Asztalos Sándor-u. 1-5.  
Törvényesen bej. cég. Telefon 773.

## Anticonvulsin

Kitűnő készítmény szamárhut ellen, minden tekintetben megelőzi a most be nem szerezhető Pertussint. Ára 10 kor.

Dr. Földes és Hehs  
gyógyszerészek Aradon. 2457

Baromfivész elleni szer „TIKIN”  
kapható Wajdits gyógyszerertárban  
egyenként 6-8-10 koronáért 4174  
József főherceg-ut 11.

## Zsákok és ponyvák

szakszerű javítását elvállalja  
Schönberger Albert  
József főherceg-ut 11. sz. 5887

Mindenki saját maga  
készítheti el a legdivatosabb ruháit  
avagy kosztümjéit, ha a hozzá való szabásmintákat

nálam szerzi be. Bármily alkalmi, házi, vagy egyéb toalettkre való szabásminták a legújabb párisi és bécsi modellek után jutányos ártért kaphatók. — Toalettek és kosztümök rendelésre izlésesen és jutányosan szintén elkészülnek. 9581

Jäger József  
modell női ruha készítője.  
Weitzer-utca 2. (Minorita-palota.)

Ismét forgalomba hoztuk

a hajók kedvence és soká nélkülözött szappit, a

## HELACITOT

Zsír és zsír (miltesseres) bőr egyszeri lemosás után csodásan szép lesz, mert a HELACITOT zsírtalan, ártalmatlan és rögtön szappit. Ára 5 korona. 2998

Dr. Földes és Hehs  
gyógyszerészek ARADON.

Villamos villáztási, csongó és telefon berendezéseket és azok javítását vállalja  
Délvidéki Villamossági Vállalat  
Vörösmarthy-utca 3. sz. Telefon 11-31.  
Pontos munka! Szolid árak! 9111

Bőrünk legelőszőbb bevásárlási forrása  
Steiner Testvérek bőrkereskedése  
ARAD, Asztalos Sándor-utca 2-3. szám.  
Fióküzlet: UJARAD, Rákóczi-ut 183. szám.  
Csizmadiaik figyelmébe! Sima és barkás tehénbőrök, pitlingek és borjubőrök állandó nagy raktára. 5177

Champoing Powder Canada-kenőcs  
a legkitűnőbb szer  
hajápolásra.  
Minden külföldi champoingt felül-mul. — Ára 2. — korona. Egy tégely ára 10 k.

Színházi pirosító Kéz- és lábizzadás  
(Le Theatre rouge) ellen a legideálisabb szer  
„Anosmin” poudert ára 6 K.  
„Anosmin” szeszt ára 6 K.  
Azonnal szárít, szagtalanít. Izzadást megszünteti. —  
már kapható 4. — koronáért.

ROZSNYAY gyógyszerertárban  
vezetője: ASMANY GYULA gyógyszerész.  
Arad, Szabadság-tér és Eötvös-utca sarok. 9471

## ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel van szívesem értesíteni úgy a helybeli mint a vidéki textil áru kereskedő urakat, hogy érkezett egy nagyobb küldemény

## TEXTIL ÁRU

nagy választékban, melyet jutányos áron bocsájtok a mélyen tisztelt vevőim rendelkezésére. — Szíves partfogást kér: 9562

GARTNER ARAD, BOCZKO-UTCZA.  
Bejárat Herstein tüzletbe.

Bőrviszketegséget azonnal megszüntet a Tannó-Menthol kenőcs, ára 6 korona.

Nagyobb mennyiségű  
NEOSOLVARSAN  
érkezett.

Elsőrendű  
Gummikülönlegességek kaphatók, 1 drb. 10 korona, 10 drb. 80 korona.

Poloskák irtására egvedűli biztos szer a PHENOLSAV 4, 5 és 7 koronás üvegekben.

Hajhullás ellen legjobb a Kaposy-féle HAJ-ELIXIR, ára 15 korona.

Fenti szerek kaphatók:  
Hajós Árpád gyógyszerertárban  
Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Bér- és magánházak  
elfoglalható lakással eladók.  
Bővebbet: Wallinger István  
hirdető és adásvételi közvetítő irodájában, László-ut. Hirdetéseket bármely aradi, vagy vidéki lap részére felvételnek.

## Cipőkrém!

1-a áru, dobozokban és kimerve elcsész szálit en. gross

Ruzsonyi Lajos Világoson.

## Kárpitos mester!

Készít új ruganyos matracot és sezloungot, javít és átalakít, izlésesen és szakszerűen, olcsó árért. 5576

Zselezny, Botond utca 4.

Azonnali belépésre keresek  
egy józan, nős, kis családu állandóságot szerető 5579

## gépészt

10 P. H. magy. állami gép-kezelősehez és fűtéséhez. Vasmunka megkiváncsít. Kezdő fűtés 400 kor., lakás, szabad-fűtés, 100 kg. buza megőrölve. Személyesen jelentkezők előnyben. — Cim:

iff. Ferenczy,  
Zarándokúti. Vasúthomok. Törvény.

## Durva, érdes.

megbarnult kezét pár nap alatt rendbe hoz, fehérre, simává teszi a

R. A. kézfínítő.  
Zsíros ójlebe ... 15 korona  
9472 Száraz nappalra ... 20 korona

Készíti: Rozsnyay gyógyszerertár.  
Vezetője: Asmány Gyula gyógyszerész.  
Arad, Szabadság-tér és Eötvös-utca sarok.

„HUNGARIA”  
4848 megváltoztatva címét  
most „ADRIA”

kelmefestő, vegytisztító és gőmosoda, 48 óra alatt bármilyen színe, akadály nélkül fest. Legjobb tisztító és mosógép. Száraz-utca 3. Gyűjtőtelepek: Forrai-utca, román-épület és Weitzer János-utca, Minorita-palota.  
Gyász esetekben azonnal.

## Értesítés!

Folyó hó 8-án d. e. 9-12 és d. u. 2-6 óráig Kossuth-utca 38. szám alatti üzletben egy teljes rövidára, egy fűszerára berendezés, egy National-pénztár, rózsák, árt. öltönyök, porcellán-áruk, 2 Minimax, 2000 darab cukor-doboz és egyéb apróságok kiadását fogadjuk. 5546

Krámer Sándor.

## Hirdetmény.

Kovaszinczon,  
október hó 20-án  
kezdik meg a

## szüretet.

**anádi ElYESÜlt Vasutak Igazgatósága.**

## Mérleg-számla 1918 évről.

**Szimányi Testvérek**  
 kiskereskedők, 380  
 Radnai-ut 27-31. szám.

**Az aradi és eszaki egyesült vasutak felügyelő-bizottsága:**

• *gróf Porcia Lajos, s. k.*

**Myometall** sz. **Aradi** **Árpád** **R.-E.** **intéző** **fény.** **Marótvigadó**; **Aradi** **Árpád** **R.-E.**